

21/07

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 24 maart 2021 door A, hierna te noemen klager, ingediende klacht tegen B MSc, hierna te noemen verweerster, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen, en ingeschreven in het NIP-register psycholoog NIP.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennis genomen van:

- het klaagschrift met bijlagen d.d. 24 maart 2021;
- het verweerschrift d.d. 23 april 2021;
- de nagekomen productie van klager d.d. 3 november 2021.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 10 november 2021, waarbij klager en verweerster aanwezig waren. Klager werd vergezeld door zijn vertrouwenspersoon mw. C. Verweerster werd vergezeld door een collega mr. D, senior jurist bij X.

II De feiten

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan.

- a. Verweerster is als arbeid- en organisatiepsycholoog werkzaam bij X (hierna de opdrachtnemer).
- b. Op 24 november 2020 heeft verweerster via video-verbinding bij klager een selectieassessment uitgevoerd in opdracht van Y (hierna ook de opdrachtgever). Doel van het assessment was zicht te krijgen op de geschiktheid van klager voor de functie van E bij Y. Behalve klager zijn nog 20 andere personen voor deze functie getoetst.
- c. Bij het assessment zijn de volgende instrumenten ingezet:
 - een competentiegericht interview (via videoverbinding);
 - een cognitieve capaciteitentest (via videoverbinding);
 - een persoonlijkheidsvragenlijst NEO-PI-3 (thuis);
 - drie praktijksimulaties van ieder tien minuten waarna na iedere simulatie feedback op het getoonde gedrag werd gegeven (via videoverbinding);
 - een schrijfpodracht (via videoverbinding).
- d. Verweerster heeft de bevindingen die naar voren kwamen uit het assessment doorgenomen met een collega.
- e. Op 25 november 2020 heeft verweerster de negatieve uitslag van het assessment telefonisch besproken met klager.
- f. Op 26 november 2020 heeft verweerster opnieuw gebeld met klager aangezien hij via een whatsappbericht aan verweerster had aangegeven aanvullende vragen te hebben.
- g. De bevindingen op grond van het assessment zijn neergelegd in een viertal schriftelijke rapportages genaamd kwadrantenrapportage, capaciteiten QCMV-rapport, een persoonlijkheidsbeeld op grond van de NEO-PI-3 en een agility-rapport. Deze verslaglegging wordt als hier herhaald en ingelast beschouwd.

De conclusie in de kwadrantenrapportage luidt – voor zover hier van belang - als volgt:
“Alles overwegend, komen wij tot een negatief advies wat betreft zijn geschiktheid voor bovengenoemde functie, aangezien de ontwikkelpunten en risico’s de overhand hebben. Wat vooral als risico naar voren komt is zijn flexibiliteit. Wij zien dat de heer A erg vasthoudend is en zich op voorhand snel een mening kan vormen of zaken invult op basis van zijn eerdere ervaringen. In mindere mate staat hij neutraal in een situatie en past hij zijn mening of gedrag aan aan de heersende omstandigheden of de informatie die hij verzamelt. Hierdoor kan hij rigide en bevooroordeeld overkomen. Ook in de samenwerking zien wij dat hij vooral bezig is met het nastreven van zijn eigen doelen, en minder gericht is op gemeenschappelijke doelen. Door zijn vasthoudendheid is hij ook weinig nieuwsgierig naar de mening en beleving van de ander. Ook zien wij dat de heer A zich in mindere mate bewust is van zijn gedrag en het effect hiervan op zijn omgeving. Reflecteren op zijn optreden vindt hij lastig en feedback kan hij niet altijd voldoende plaatsen.”

- h. Op 27 november 2020 heeft klager aan verweerster telefonisch toestemming gegeven de geschiktheidsuitslag (negatief advies) mondeling mede te delen aan Y. Klager heeft deze toestemming later via Whatsapp weer ingetrokken.
- i. Op 28 november 2020 heeft klager het viertal onder 1.g genoemde rapportages zelf doorgestuurd aan de opdrachtgever en heeft daarbij tevens zijn kritiekpunten gedeeld wat betreft het door de opdrachtnemer bij hem afgenomen assessment.
- j. Op 30 november 2020 heeft verweerster aan Y laten weten geen informatie te kunnen delen over het assessment. Y heeft bij die gelegenheid aan verweerster laten weten dat klager de testuitslagen al via de mail aan hen had toegestuurd.
- k. Op 1 december 2020 heeft klager alsnog het verzoek om het rapport te delen met Y geaccepteerd. Vervolgens is de link naar het rapport automatisch gedeeld met de contactpersoon bij Y die het rapport zou ontvangen.

III Het standpunt van klager en de klacht

De klacht houdt in, zakelijk en kort weergegeven, dat verweerster in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen:

1. Zij heeft een niet empathisch rapport opgesteld zonder onderbouwing;
2. Zij heeft zich niet aan de inzagetermijn gehouden omdat ze zelf een fout maakte;
3. Zij heeft bij Y verteld dat ze de reflectie van klager vervelend vond en beschouwde als een persoonlijke aanval;
4. Zij heeft klager via Whatsapp gevraagd toestemming te verlenen voor het delen van de uitslag terwijl hij het rapport nog niet had kunnen lezen.

Volgens klager zijn de bevindingen van verweerster niet herleidbaar uit de testuitslagen en spreken deze haar conclusie zelfs tegen. Het zit klager met name dwars dat hij door verweerster rigide en bevooroordeeld wordt genoemd in het rapport.

IV Het standpunt van verweerster

Verweerster heeft de klacht gemotiveerd betwist. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal daarop in het onderstaande nader worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

V.1. Bij de tuchtrechtelijke toetsing van professioneel handelen gaat het er niet om of dat handelen beter had gekund, maar om het beantwoorden van de vraag of de psycholoog de zorgvuldigheid heeft betracht die van een redelijk handelend en redelijk bekwaam psycholoog kan worden verwacht door te handelen naar de Beroepscode.

V.2. Volgens vaste jurisprudentie moet rapportage als door verweerster uitgebracht voldoen aan een aantal criteria. Deze criteria zijn inmiddels vastgelegd in de Beroepscode 2015, te weten in artikel 97. Dit artikel luidt als volgt:

De psycholoog beperkt zich in rapportages tot het vermelden van die gegevens en beoordelingen die voor het doel van de rapportage noodzakelijk zijn. Het rapport dient minimaal aan de volgende eisen te voldoen:

- *Het rapport vermeldt de feiten, omstandigheden en bevindingen waarop het berust;*
- *Het rapport geeft blijk van een geschikte methode van onderzoek om de voorgelegde vraagstelling te beantwoorden;*
- *Uit de rapportage moet duidelijk blijken op welke gronden de bevindingen en conclusies berusten en wat de beperkingen daarvan zijn;*
- *Het rapport vermeldt de bronnen waarop het berust, daaronder begrepen de gebruikte literatuur en de geconsulteerde personen;*
- *In de rapportage wordt melding gemaakt van de vertrouwelijke aard en na verloop van welke termijn de conclusies redelijkerwijs hun geldigheid hebben verloren;*

Het College toetst of het onderzoek door de psycholoog dat tot de rapportage heeft geleid uit het oogpunt van vakkundigheid en zorgvuldigheid de tuchtrechtelijke toets der kritiek kan doorstaan en of de psycholoog binnen de grenzen van zijn deskundigheid is gebleven. Ten aanzien van de conclusie van de rapportage wordt beoordeeld of de psycholoog in redelijkheid tot die conclusie heeft kunnen komen.

V.3. Het College is van oordeel dat verweerster in de kwadrantenrapportage (hierna de rapportage) op onvoldoende duidelijke wijze heeft verwezen naar de bronnen waarop zij haar conclusies betreffende klager baseert. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de NEO-PI-3 dat klager flexibel is en houdt van variatie, terwijl in de rapportage onder conclusie zonder enige nadere uitleg staat vermeld dat hij rigide en bevooroordeeld kan overkomen. Dit zijn negatieve – karakterbeschrijvende en voor klager diffamerende - kwalificaties, die zich niet verhouden met de voor klager kenbare NEO-PI-3 uitslagen. De door verweerster waargenomen inflexibiliteit volgt daarbij kennelijk uit de praktijksimulaties en het interview.

Een dergelijke discrepantie in de resultaten die naar voren komen uit een assessment vraagt – naar het oordeel van het College - om extra uitleg in het rapport. Deze uitleg is door verweerster telefonisch gegeven aan klager. Het College is van oordeel dat door deze werkwijze te volgen valt af te dingen op de inzichtelijkheid van de rapportage, maar dat die al met al aan voornoemde normen voldoet.

V.4. In verweersters voordeel geldt dat zij haar bevindingen omtrent klager eerst heeft besproken met een collega. Dit laat echter onverlet dat een kritische zelfreflectie dient plaats te vinden omtrent de woordkeuze in de rapportage. De assessmentpsycholoog dient zich te allen tijde bewust te zijn van het feit dat deze uitspraken niet te absoluut zijn, omdat deze uitspraken gebaseerd zijn op uitkomsten van instrumenten en /of methoden die de **kans** op gedrag weergeven of voorspellen. De assessmentpsycholoog dient daarbij een goede balans te vinden tussen duidelijkheid voor de opdrachtgever en transparantie en respect voor een deelnemer. Verweerster kan zich in dit verband niet verschuilen achter de opdrachtnemer, gelet op artikel 30 van de Beroepscode dat voorschrijft dat

psychologen volledig verantwoordelijk zijn voor hun beroepsmatig handelen ongeacht hun verplichtingen jegens eventuele leidinggevend. Verweerster heeft ter zitting aangegeven in te zien dat bewoordingen als ‘rigide’ en ‘bevooroordeeld’ te absoluut zijn en onnodig grievend kunnen overkomen en dat neutralere gedragsbeschrijvingen de voorkeur verdienen. Alles afwegende komt het College tot het oordeel dat het rapport inzichtelijker had kunnen zijn en dat de woordkeuze anders had gekund, maar dat dit, mede in het licht van verweersters (kritische) bezinning op haar beroepsmatig handelen, niet leidt tot gegrondverklaring van dit klachtonderdeel.

V.5. Wat betreft klachtonderdeel 2 is niet vast komen te staan dat verweerster zich niet aan een met klager afgesproken inzagetermijn zou hebben gehouden. Allereerst is niet gebleken dat er een specifieke inzagetermijn door verweerster in haar contact met klager is genoemd. Verweerster heeft op dit punt aangevoerd dat in de portal de tests en de rapportage te zien zijn en dat de kandidaat wordt uitgenodigd om hierop te reflecteren en om toestemming te geven de resultaten te delen. Daarnaast heeft verweerster aangevoerd geen uitslagen met de opdrachtgever te hebben gedeeld zonder toestemming van de klager.

Gelet op dit verweer kan het College niet vaststellen dat verweerster zou zijn afgeweken van de inzagetermijn, hetgeen op zichzelf bovendien evenmin een tuchtrechtelijk relevant verwijt inhoudt, nu daarvoor door klager te weinig feiten zijn gesteld.

Klachtonderdeel 2 is niet gegrond.

V.6. Wat betreft klachtonderdeel 3 (inhoudende het doen van negatieve mededelingen over klager aan de opdrachtgever) geldt het volgende. Verweerster heeft op dit punt aangevoerd dat zij aan de opdrachtgever geen inhoudelijke mededelingen betreffende het assessment van klager heeft gedaan. Onder deze omstandigheden kan het College niet vaststellen of mededelingen zijn gedaan, omdat aan het woord van de één niet meer geloof kan worden gehecht dan aan het woord van de ander. In gevallen als deze is het vaste tuchtrechtspraak dat het verwijt van klager niet gegrond kan worden bevonden. Dit oordeel berust niet op het uitgangspunt dat het woord van klager minder geloof verdient dan dat van verweerster, doch op de omstandigheid dat voor het oordeel of een bepaalde verweten gedraging van de aangeklaagde tuchtrechtelijk verwijtbaar is, eerst moet worden vastgesteld welke feiten daaraan ten grondslag gelegd kunnen worden. Dit klachtonderdeel is derhalve ongegrond.

V.7. Klachtonderdeel 4 is evenmin gegrond.

De vraag van verweerster aan klager om eventuele toestemming om de rapportage te delen aan haar kenbaar te maken via Whatsapp levert geen tuchtrechtelijk relevant verwijt op.

Hierbij speelt mee dat klager eerder contact met verweerster had gezocht via Whatsapp en dat gebleken was dat klager op zijn telefoon niet de beschikking had over e-mail.

Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de klacht in al zijn klachtonderdelen ongegrond is.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht ongegrond als voormeld.

Aldus gewezen op 10 november 2021

door:

21/07

mr. P.B. Martens, voorzitter,
mr. E.A.M. Driessen, secretaris,
drs. A.C. van der Horst, mmc,
dr. J.P.C. Jaspers,
drs. J. Mulder,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

w.g. P.B. Martens